BỘ NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

GIÁO TRÌNH MÔ ĐUN

THU HOẠCH, BẢO QUẢN VÀ TIÊU THỤ SẢN PHẨM

Mã số: MĐ05

NGHỀ TRỒNG CÂY BƠ

Trình độ: Sơ cấp nghề

TUYÊN BỐ BẢN QUYỀN

Tài liệu này thuộc loại sách giáo trình nên các nguồn thông tin có thể được phép dùng nguyên bản hoặc trích dùng cho các mục đích về đào tạo và tham khảo.

Mọi mục đích khác mang tính lệch lạc hoặc sử dụng với mục đích kinh doanh thiếu lành mạnh sẽ bị nghiêm cấm.

MÃ TÀI LIỆU: MĐ05

LỜI GIỚI THIỆU

Giáo trình đào tạo nghề *"Trồng cây Bơ"* cùng với bộ giáo trình được biên soạn đã tích hợp những kiến thức, kỹ năng cần có của nghề, đã cập nhật những tiến bộ của khoa học kỹ thuật và thực tế sản xuất Bơ tại các địa phương trong cả nước và trên thế giới. Do vậy, giáo trình này là một tài liệu hết sức quan trọng và cần thiết đối với những người đã, đang và sẽ trồng Bơ.

Bộ giáo trình này gồm 05 quyển:

1) Giáo trình mô đun Xây dựng kế hoạch trồng cây Bơ

2) Giáo trình mô đun Sản xuất cây Bơ giống

3) Giáo trình mô đun Chuẩn bị trồng và trồng mới

4) Giáo trình mô đun Chăm sóc cây Bơ

5) Giáo trình mô đun Thu hái, bảo quản, tiêu thụ sản phẩm

Để hoàn thiện bộ giáo trình này chúng tôi đã nhận được sự chỉ đạo, hướng dẫn của Vụ Tổ chức Cán bộ – Bộ Nông nghiệp và PTNT; Tổng cục dạy nghề; Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội. Trong quá trình biên soạn chúng tôi cũng nhận được nhiều ý kiến đóng góp của người nông dân thành công trong sản xuất Bơ, cán bộ kỹ thuật các trạm khuyến nông; phòng nông nghiệp và phát triển nông thôn huyện Đăc Đoa Gia Lai; Ban lãnh đạo và các thầy cô giáo Trường Trung học Lâm nghiệp Tây Nguyên.

Chúng tôi xin được gửi lời cảm ơn đến Vụ Tổ chức cán bộ - Bộ Nông nghiệp và PTNT, Tổng cục dạy nghề, Ban lãnh đạo phòng Nông nghiệp và phát triển nông thôn huyện Đăc Đoa, các nhà khoa học, các cán bộ kỹ thuật, các thầy cô giáo Trường Trung học Lâm nghiệp Tây Nguyên đã tham gia đóng góp nhiều ý kiến quý báu, tạo điều kiện thuận lợi để hoàn thành bộ giáo trình này.

Giáo trình này là quyển 05 trong số 05 quyển của chương trình đào tạo nghề "Trồng cây Bơ" trình độ sơ cấp. Trong mô đun này có 04 bài dạy thuộc thể loại tích hợp.

Mặc dù đã hết sức cố gắng nhưng trong quá trình biên soạn chắc chắn không tránh khỏi những sai sót nhất định, chúng tôi mong nhận được nhiều ý kiến đóng góp từ các nhà khoa học, các cán bộ kỹ thuật, các đồng nghiệp và độc giả để giáo trình ngày một hoàn thiện hơn. Xin chân thành cảm ơn!

THAM GIA BIÊN SOẠN

1) Phạm Thị Bích Liễu: *Chủ biên*
2) Lê Thị Nga
3) Nguyễn Quốc Khánh

MỤC LỤC

ĐỀ MỤC **TRANG**

TUYÊN BỐ BẢN QUYỀN…… . 2
LỜI GIỚI THIỆU……... 3
MỤC LỤC…….. 5
MÔ ĐUN: THU HOẠCH, SƠ CHẾ VÀ BẢO QUẢN GỪNG NGHỆ……. 7
Bài 1: XÁC ĐỊNH THỜI ĐIỂM THU HÁI QUẢ BƠ…… 7
1. Đặc điểm chín của quả ……... 7
1.1. Màu sắc vỏ quả……..…….. 7
1.2. Độ mềm quả…… 9
2. Các căn cứ xác định quả chín……. 9
2.1. Căn cứ biểu hiện chín của quả trên cây chín…….…….. 9
2.2. Căn cứ từ thời gian ra hoa đậu quả đến quả chín…… 13
3. Xác định thời điểm thu hoạch Bơ …….. 14
4. Chọn phương thức thu hoạch Bơ……. 14
Bài 2: THU HÁI…… 20
1. Chuẩn bị thu hái…… 20
2. Hái Bơ…….. 27
3. Thu gom …….. 31
4. Che mát……..... 34
5. Đóng bao và vận chuyển…….. 35
Bài 3: PHÂN LOẠI VÀ BẢO QUẢN.....40
1. Phân loại……40
1.1. Xác định tiêu chuẩn phân loại …….. 40
1.2. Chuẩn bị dụng cụ ……45
1.3. Phân loại……45
2. Bảo quản……47
2.1. Lau sạch quả……47
2.2. Sắp xếp quả và đóng gói …….. 48
2.3. Cân trọng lượng, dán nhãn mác …… 50
2.4. Lưu trữ……50

Bài 4: TIÊU THỤ SẢN PHẨM..... 53
1. Tìm đối tác…… 53
2. Nghiên cứu hợp đồng …….. 54
3. Thỏa thuận điều khoản hợp đồng …… 57
4. Ký hợp đồng…… 57
5. Thực hiện hợp đồng……..…… 57
6. Thanh lý hợp đồng…… 60
HƯỚNG DẪN GIẢNG DẠY MÔ ĐUN……...64
I. Vị trí tính, chất của mô đun……64
II. Mục tiêu mô đun 64
III. Nội dung chính của mô đun..... 64
IV. Hướng dẫn thực hiện bài tập thực hành…….. 65
V. Yêu cầu về đánh giá kết quả học tập…….....73
VI. Tài liệu tham khảo……78
Danh sách ban chủ nhiệm ……..…….....79
Danh sách hội đồng nghiệm thu.…….....80

MÔ ĐUN THU HOẠCH, BẢO QUẢN VÀ TIÊU THỤ SẢN PHẨM

Mã mô đun: MĐ05

Giới thiệu mô đun:

Mô đun Thu hoạch, bảo quản và tiêu thụ sản phẩm là mô đun chuyên môn nghề, mang tính tích hợp giữa kiến thức và kỹ năng thực hành. Nội dung mô đun trình bày các công việc xác định thời điểm thu hái, thu hái, phân loại, bảo quản và tiêu thụ sản phẩm. Đồng thời mô đun cũng trình bày hệ thống các bài tập trắc nghiệm và bài tập thực hành cho từng bài học để học viên tự rèn luyện và kiểm tra năng lực của mình sau mỗi bài học. Trong mô đun, chúng tôi có trình bày phần hướng dẫn giảng dạy, phương pháp đánh giá và các tiêu chí đánh giá để giáo viên tham khảo trong quá trình giảng dạy và học tập.

Bài 1: XÁC ĐỊNH THỜI ĐIỂM THU HÁI QUẢ BƠ

Mã bài: MĐ05-01

Mục tiêu:

- Trình bày được đặc điểm của quả Bơ chín;

- Xác định được quả Bơ chín để thu hoạch phù hợp với mục đích sử dụng và đạt chất lượng cao nhất;

- Chọn được phương thức thu hoạch quả Bơ phù hợp với điều kiện thực tế.

A. Nội dung chi tiết

1. Đặc điểm chín của quả

Bơ ra hoa rải rác trong năm nên tại một thời điểm trên cây Bơ có nhiều cỡ quả với độ già khác nhau. Thời gian mang quả trên cây tùy theo chủng và giống. Trong điều kiện nhiệt đới thời gian mang quả có thể kéo dài từ 5 đến 8 tháng. Quả già sinh lý vẫn còn có thể tiếp tục đeo trên cây 2 - 4 tháng rồi mới chín.

Quả Bơ khi chín chúng có hình dạng và kích thước thước giống với quả già. Đặc điểm nhận dạng quả chín ta căn cứ vào màu sắc vỏ quả và độ mềm của quả.

1.1. Màu sắc vỏ quả:

Một số giống khi chín, vỏ quả chuyển sang màu đỏ hoặc màu tím.

Căn cứ vào sự biến đổi màu sắc trên quả ta có thể biết được mức độ chín của quả. Khi vừa mới chín, quả chuyển màu ở đầu quả trước sau đó chuyển dần lên phần cuống quả.

Hình 5.1.1: Quả Bơ mới bắt đầu chín

Khi đã chuyển màu toàn bộ quả là quả đã chín đều. Nhưng tuỳ theo màu sắc trên quả ta có thể biết được thời gian và mức độ chín của quả.

Hình 5.1.2: Quả chín vừa

Quả chín hoàn toàn, vỏ quả săn chắc lại, màu sậm hơn.

Hình 5.1.3: Quả chín hoàn toàn

1.2. Độ mềm quả:

Hầu hết các giống Bơ khi chín thịt quả đều mềm nên ta bóp nhẹ vào quả để nhận biết quả chín. Đây là cách duy nhất để nhận biết cho các giống Bơ có quả chín màu xanh.

2. Các căn cứ xác định quả chín

Quả chín cách gọi này được hiểu là quả đã già có thể chín hay còn gọi là chín sinh lý.

2.1. Căn cứ biểu hiện chín của quả trên cây

Quả Bơ chín sinh lý có những biểu hiện sau đây:

- Chuyển đổi màu sắc vỏ quả: một số giống khi già vỏ quả chuyển dần sang màu tím.

Hình 5.1.4: Quả chuyển sang màu tím

- Vỏ quả giảm độ bóng: quả càng già vỏ quả càng giảm độ bóng và nổi rõ u cám.

Hình 5.1.5: Quả nổi u cám

- Kích thước và trọng lượng quả: quả già đạt kích thước tối đa, cỡ quả tương đương khi cùng độ già.

Hình 5.1.6: Các quả cùng độ già

- Màu cuống quả: quả già cuống quả chuyển sang màu nâu.

Hình 5.1.7: Cuống quả màu nâu

- Màu thịt quả: Quả già thịt quả chuyển sang màu vàng.

Hình 5.1.8: Thịt quả màu vàng

- Hạt: Hạt không đóng khít vào thịt quả, lắc quả nghe tiếng kêu của hạt.

Hình 5.1.9: Lắc quả

- Vỏ trong thịt quả: Quả già có vỏ trong thịt quả và vỏ hạt màu nâu cánh dán.

Hình 5.1.10: Vỏ quả màu nâu cánh dán

- Cắt thử quả: cắt thử một vài quả mẫu, nếu thấy thịt quả màu vàng, vỏ hạt và vỏ trong thịt quả ngả sang màu nâu nhạt. Hạt gắn chặt thịt quả nhưng dễ tách khỏi thịt quả thì quả đạt độ già tối thiểu.

Hình 5.1.11: Cắt thử quả

- Bắt đầu có quả già rụng. Người trồng bơ thường chờ đến khi có vài ba quả tự rụng thì biết có thể thu quả.

- Đo hàm lượng chất khô: ở các trung tâm thí nghiệm, xác định độ chín bằng cách phân tích tỷ lệ dầu, rồi đối chiếu với tỷ lệ dầu quả khi chín để thu hoạch. Cũng có thể xác định tỷ lệ chất khô (105°C trong 3 giờ).

2.2. Căn cứ từ thời gian ra hoa, đậu quả đến quả chín

Tùy từng giống và điều kiện chăm sóc, thời gian từ ra hoa, đậu quả đến khi quả già cho thu hoạch khoảng 105 - 180 ngày

Do vậy, sau khi Bơ ra hoa, đậu quả khoảng 3,5 tháng, phải quan sát sự biến đổi của quả trên cây để nhận biết sự chín của quả, để xác định thời gian thu hoạch cho phù hợp. Muốn biết được số ngày từ sau khi ra hoa, có thể lập bảng theo dõi sau đây:

Bảng 5.1.1: Theo dõi thời gian từ khi Bơ ra hoa đến khi quả chín

Ngày	**Tháng/năm**					**Ghi chú**
	12/2012	**1/2013**	**2/2013**	**3/2013**	**4/2013**	
1		18	49	77	108	
2		19	50	78	109	
3		20	51	79	110	
4		21	52	80	111	

5		22	53	81	112	
6		23	54	82	113	
7		24	55	83	114	
8		25	56	84	115	
9		26	57	85	116	
10		27	58	86	117	
11		28	59	87	118	
12		29	60	88	119	
13		30	61	**89**	120	
14		31	62	90	121	
15	1	32	63	91	122	
16	2	33	64	92	123	
17	3	34	65	93	124	
18	4	35	66	94	125	
19	5	36	67	95	126	
20	6	37	68	96	127	
21	7	38	69	97	128	
22	8	39	70	98	129	
23	9	40	71	99	130	
24	10	41	72	100		
25	11	42	73	101		
26	12	43	74	102		
27	13	44	75	**103**		
28	14	45	76	104		
29	**15**	**46**		**105**		
30	16	47		106		
31	17	48		107		

Cách điền vào bảng như sau, ngày cây Bơ ra hoa ta bắt đầu tính là ngày số 1, sau đó điền tiếp ngày thứ 2,3… vào bảng.

Nhìn vào bảng mẫu ở bất kỳ thời gian nào ta cũng đều có thể biết được Bơ đã ra hoa, đậu quả được bao nhiêu ngày.

Ví dụ: vào ngày 20 tháng 3 năm 2013 Bơ đã ra hoa, đậu quả được 96 ngày. Vào ngày 1 tháng 4 năm 2013 Bơ ra hoa, đậu quả được 108 ngày.

Ở khoảng thời gian từ sau khi ra hoa, đậu quả được 105 ngày là có thể bắt đầu quan sát sự chín của quả trên cây để xác định ngày thu hái.

3. Xác định thời điểm thu hái Bơ

Việc xác định thời điểm thu hoạch sẽ ảnh hưởng rất nhiều đến phẩm chất cũng như điều kiện bảo quản, vận chuyển. Trong thực tế, người ta không thu hoạch khi quả Bơ đã chín mà thu hoạch khi quả Bơ còn già.

Nếu thu hoạch khi quả bơ còn non xanh, dù để lâu quả cũng không chín, vỏ chỉ răn lại, thịt không mềm, mà cứng như cao su, ăn thấy đắng.

Thu hoạch đúng độ già là yêu cầu đặc biệt quan trọng để bảo đảm chất lượng vốn có của giống Bơ chất lượng cao.

Căn cứ vào những biểu hiện chín của quả và thời gian ra hoa, đậu quả ta chọn thời điểm thu hoạch quả.

Sau khi đã xác định được thời điểm thu hoạch quả, ta nên hái quả vào buổi sáng lúc đã khô sương, nước đọng hoặc vào buổi xế chiều.

Chú ý:

- Không thu hoạch vào giờ trưa quá nắng nóng.
- Không thu hoạch vào lúc có mưa.

4. Chọn phương thức thu hái Bơ

Bơ có thể thu hoạch làm nhiều đợt nhưng cũng có thể thu hoạch 1 lần tuỳ vào điều kiện cụ thể của địa phương.

Thu hoạch nhiều đợt: quả nào già hái trước. Các quả non được chừa lại hái vào các đợt sau. Cách thu hoạch này cho quả đồng đều, chất lượng quả cao. Hái nhiều đợt, số lượng quả ít tránh được hiện tượng giảm giá bán do nguồn cung vượt quá nhu cầu sử dụng nhưng cách thu hoạch này tốn nhiều công thu hoạch.

Thu hoạch 1 đợt: do cây Bơ ra hoa rải rác, quả già có thể đeo tiếp trên cây 1-3 tháng nên có thể thu hoạch Bơ 1 đợt. Nếu muốn thu hoạch 1 đợt, ta phải đợt cho các quả trên cây đều già thi hái hết 1 lần. Cách này đỡ tốn công thu hoạch hơn nhưng chất lượng quả ít nhiều cũng không được đồng đều. Lượng quả thu được lớn nên giá bán thường không cao. Tuy nhiên trong những thời điểm Bơ có giá cao thì bán 1 lần lại có hiệu quả kinh tế cao.

Tùy theo cây cao hay thấp, lâu năm hay mới cho thu hoạch, phương tiện của cơ sở mà lựa chọn phương thức thu hoạch cho phù hợp như:

- Cắt quả bằng dao hay kéo chuyên dụng

- Dùng vợt để hái quả.

* Đối với những cành Bơ cho quả thấp:

Ta chỉ cần đứng dưới đất dùng kéo để cắt quả.

Hình 5.1.12: Cắt quả

* Đối với cành Bơ cho quả trên cao:

- Trèo lên cây và đứng ở các cành cây dùng kéo cắt quả. Trường hợp này chỉ dùng cho những người biết leo trèo cây. Cách thu hoạch này ít an toàn cho người lao động, năng suất lao động lại thấp, tốn nhiều sức lực để di chuyển các vị trí trên cây và đưa quả xuống đất. Tuy vậy, một số quả ở ngoài rìa tán cũng không thể hái được.

Hình 5.1.13: Trèo cây hái quả

- Dùng vợt hái quả: ta đứng ở dưới đất không cần leo trèo lên cây. Đưa vợt đến trị trí quả sao cho quả lọt vào trong vợt rồi giật xuống, lưỡi dao trong vợt sẽ cắt cuống quả. Cách này có thể hái được quả ở bất kể vị trí nào trên cây mà lại rất an toàn trong lao động.

Hình 5.1.14: Dùng vợt hái quả

- Dùng thang leo thủ công đến gần vị trí quả, rồi dùng kéo cắt quả. Cách này cũng có nhược điểm như leo trèo lên cây.

Hình 5.1.15: Thang tre dùng để hái quả

- Dùng thang chuyên dụng để hái quả: ở một số nước có diện tích trồng Bơ lớn, người ta thu hoạch Bơ bằng thang chuyên dụng. Thang chuyên dụng gắn trực tiếp vào xe để nâng lên hạ xuống và dịch chuyển đúng vị trí để hái quả thuận lợi, người hái quả đứng trên thang và dùng kéo trực tiếp cắt quả. Cách thu hái này vừa nhanh vừa an toàn cho người lao động.

Hình 5.1.16: Hái quả bằng thang chuyên dụng

B. **Câu hỏi và bài tập thực hành**

Anh (chị) hãy chọn câu đúng nhất để trả lời câu hỏi hoặc điền vào các chỗ chấm.

1. Các câu hỏi

1.1. Đến kỳ thu hoạch các quả Bơ trên cây đều có độ già như nhau?

a. Đúng b. Sai

1.2. Quả Bơ khi già là rụng ngay?

a. Đúng b. Sai

1.3. Có giống Bơ khi chín vỏ quả chuyển sang màu tím?

a. Đúng b. Sai

1.4. Khi quả Bơ vừa chín ta bóp nhẹ vào quả, cảm giác thịt quả…?

a. rất cứng

b. cứng

c. mềm

d. rất mềm

1.5. Xác định độ già quả Bơ bằng cách …

a. cắt thử

b. lắc quả

c. cả a, b đều đúng

1.6. Nên thu hái Bơ vào lúc…

a. trưa nắng nóng

b. có mưa

c. còn sương đọng trên cây

d. Cả a, b, c, đều sai

1.7. Có thể thu hái Bơ …

a. nhiều đợt

b. một đợt

c. Cả a, b đều đúng

2. Các bài thực hành

2.1. Bài thực hành số 5.1.1

Nhận biết và mô tả quả Bơ già và quả Bơ non

2.2. Bài thực hành số 5.1.2

Lập bảng theo dõi Bơ ra hoa và xác định thời điểm thu hái Bơ.

C. Ghi nhớ:

Bài 2: THU HÁI

Mã bài: MĐ05-02

Mục tiêu:

- Thu hái và vận chuyển Bơ đúng quy trình kỹ thuật đảm bảo được chất lượng quả.

- Học viên có ý thực về an toàn lao động trong khi thu hái quả.

A. Nội dung chi tiết:

1. Chuẩn bị thu hái

Thu hái Bơ cần chuẩn bị các dụng cụ sau đây

* Kéo: dùng kéo cắt cành để cắt quả. Yêu cầu kéo phải sắc để khi cắt không làm dập nát cành dễ lây bệnh cho cây.

Hình 5.2.1: Kéo cắt quả

* Sào thu hoạch: sào thu hoạch dài 3 - 5m, đầu gắn vợt có mấu hoặc dao cắt nằm trên miệng túi hứng có đường kính miệng túi 20 - 25cm, miệng túi mở nhờ may gắn với thanh kim loại cứng uốn tròn, túi đựng được 4 - 6 quả.

Hình 5.2.2: Sào có vợt gắn mấu

- Có nhiều dạng vợt hái quả khác nhau, ta có thể chọn một trong các loại sào sau đây:

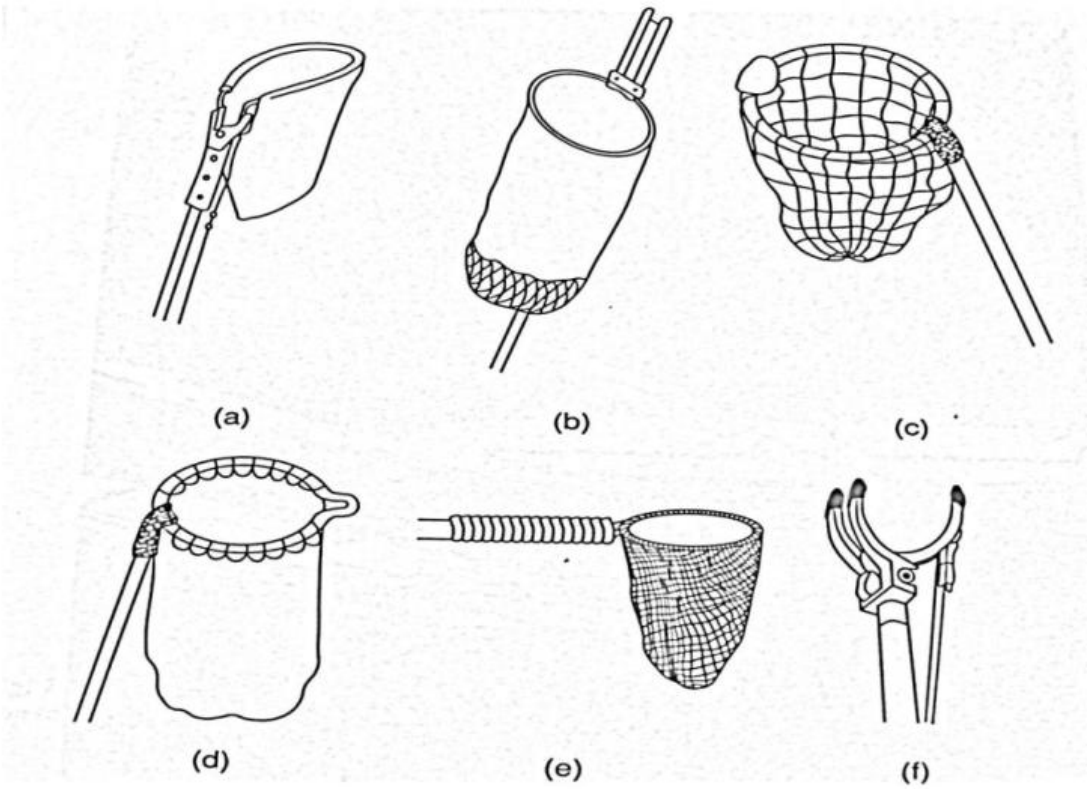

Hình 5.2.3: Các dạng sào hái quả

* Túi đựng quả: túi phải mềm, dầy, sạch và có thể chứa được khoảng 10 - 25 kg quả. Có các loại túi đựng quả sau:

- Túi đựng quả đổ quả ra ở phần đáy túi.

Hình 5.2.4: Túi đựng quả đổ quả ở phần đáy túi

- Túi đựng quả đổ quả ra ở phần miệng túi.

Hình 5.2.5: Túi đựng quả, đổ quả ở phần miệng túi

- Các hộ gia đình có diện tích trồng Bơ ít có thể tận dụng bao gai, bao tải có sẵn trong gia đình để làm túi đựng quả.

Hình 5.2.6: Bao tải đựng quả

Không dùng túi quá mỏng, thưa để đựng quả.

Hình 5.2.7: Túi thưa, mỏng

Không dùng túi cứng, có nhiều góc cạnh để đựng quả.

HÌnh 5.2.8: Túi cứng, có nhiều góc cạnh

* Bạt: dùng bạt để gom quả và che mát cho quả. Bạt phải chắc, không bị rách và yêu cầu phải sạch.

Hình 5.2.9: Bạt để gom quả

* Thang: có thể dùng thang leo hoặc thang máy.

- Thang leo: có rất nhiều loại thang, thang tre, thang nhôm, thang sắt… Mỗi loại có nhiều kiểu khác nhau có thang 2 chân, 3 chân và 4 chân. Nông dân ở các địa phương hay dùng thanh tre để hái quả.

Thang phải đảm bao chắc chắn để an toàn cho việc leo trèo.

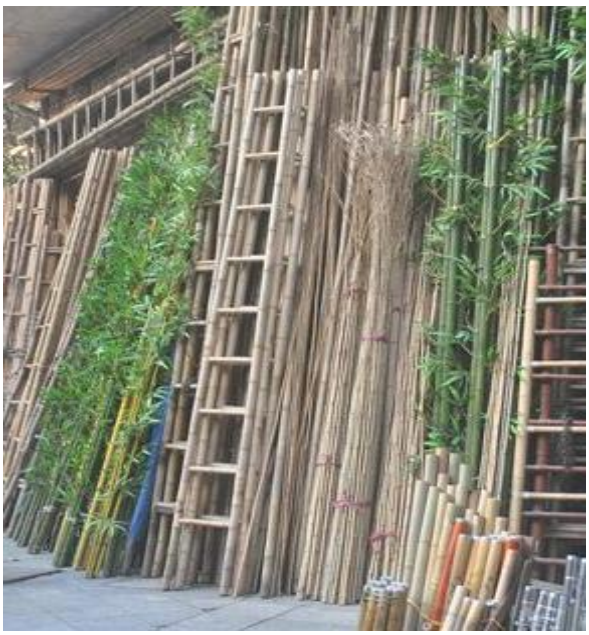

Hình 5.2.10: Thang leo hái quả

- Thang máy: thang gắn vào các loại xe cơ giới và có thể nâng hạ bằng động cơ.

Hình 5.2.11: Thang chuyên dụng

* Kính bảo hộ lao động

Hình 5.2.12: Kính bảo hộ la động

* Sọt hoặc bao chứa quả:

Những nơi có diện tích trồng Bơ lớn người ta dùng sọt chứa quả chuyên dụng để đựng Bơ. Có các loại sọt sau:

- Sọt nhỏ: sọt làm bằng nhựa có quay cầm, có nắp đậy, có thể chứa được 15-25 kg quả.

Hình 5.2.13: Sọt nhỏ chứa quả

Khi hái đầy sọt ta đậy nắp lại và tập trung đến nơi chờ vận chuyển.

Hình 5.2.14: Đậy nắp sọt

- Sọt lớn: cũng làm bằng nhựa, có kích thước lớn hơn có thể chứa 2- 3 tạ Bơ. Dùng sọt này thì phải dùng các loại xe cơ giới mới có thể nâng, hạ sọt đưa lên xe vận chuyển.

Hình 5.2.15: Sọt đựng quả loại lớn

2. Hái Bơ

** Đối với quả ở dưới thấp*

* Chọn quả: thông thường những quả Bơ ra trước là quả to. Ta chọn những quả có kích thước to và tương đối đều nhau trên cây để hái.

Hình 5.2.16: Các quả già đều nhau

* Cắt quả: tuỳ thuộc vào cành mang quả mà ta chọn vị trí cắt cho thích hợp.

- Thông thường ta cắt cuống quả có chừa lại đoạn cuống dài 4-5mm ở trên quả.

Hình 5.2.17: Hái quả

- Không chừa lại phần cuống quả quá dài, khi xếp quả chồng chất lên nhau dễ gây vết thương cho quả sẽ làm giảm chất lượng quả.

Hình 5.2.18: Quả có cuống dài chưa đạt tiêu chuẩn

- Nếu sau khi hái, quả có đoạn cuống quả dài, ta phải cắt lại phần cuống quả cho đúng tiêu chuẩn.

Hình 5.2.19: Cắt lại cuống quả

- Quả cắt đúng tiêu chuẩn có cuống quả dài 4-5mm.

Hình 5.2.20: Cuống quả đúng tiêu chuẩn

- Chừa lại cuống quả sẽ đảm bảo được chất lượng quả tốt hơn trong quá trình bảo quản.

Hình 5.2.21: Quả có cuống quả 4-5mm

- Không nên bứt quả, cuống quả sẽ bị bứt ra khỏi đầu quả tạo vết thương ở đầu quả.

Hình 5.2.22: Bứt quả

- Quả bị vết thương ở đầu quả, nấm bệnh dễ dàng xâm nhập vào quả, gây thối quả.

Hình 5.2.23: Quả không cuống và quả có cuống

Ở một số người dân vẫn thu hoạch bằng cách bứt quả, khi để quả 1 thời gian quả bị thối phần cuống quả.

Hình 5.2.24: Quả bị thối ở đầu quả

Như vậy, cho thấy hoàn toàn không nên thu hoạch quả bằng cách bứt quả mà phải cắt cuống quả mới đảm bảo chất lượng.

Hình 5.2.25: Quả Bơ bị mấm bệnh đã cắt bỏ đầu quả

** Đối với quả xa, trên cao*

- Dùng sào thu hoạch: dùng sào có gắn vợt, đầu vợt có gắn có mấu hoặc dao cắt nằm trên miệng, đưa vợt đến vị trí quả, sao cho quả lọt vào trong vợt và dao cắt sẽ phải cắt được ít nhất đoạn cuống quả 10mm, rồi giật sào.

Hình 5.2.26: Dùng sào hái quả

- Quả đã hái được nằm lại trong vợt, ta tiếp tục hái 5-6 quả như vậy sau đó mới kéo sào xuống và chuyển quả từ túi hứng ở vợt vào túi đựng quả hoặc bạt gom quả.

Hình 5.2.27: Bạt gom quả

Chú ý:
- Không bứt quả làm mất cuống.
- Không ném quả, để tiếp xúc với đất.

3. Thu gom

Khi hái đầy giỏ hoặc đầy bao, ta tập trung quả lại 1 chỗ.

Hình 5.2.28: Gom quả

Vị trí tập trung quả phải đảm bảo các yêu cầu: bằng phẳng, khô ráo, mát mẻ và thuận tiện giao thông.

Tuỳ vào dụng cụ đựng quả và hình thức vận chuyển mà việc gom quả cũng khác nhau:

- Nếu đựng quả vào các sọt nhỏ, khi hái đầy sọt, ta đưa các sọt gom về một nơi chờ vận chuyển.

Hình 5.2.29: Gom các sọt quả

- Nếu dùng xe cơ giới để chuyên chở ta gom quả vào sọt lớn.

Hình 5.2.30: Gom quả vào sọt lớn

- Cũng có thể gom quả trực tiếp lên xe tải nhỏ hoặc xe tải lớn.

Hình 5.2.31: Gom quả lên xe tải nhỏ

Hình 5.2.32: Gom quả lên xe tải lớn

Một số nơi sản xuất với diện tích nhỏ, người ta gom quả đổ thành đống rồi sau đó mới cho vào bao và vận chuyển. Cách làm này cần phải chú ý bảo quản quả tốt hơn, phải trải bạt sạch trên nền đất rồi mới đổ quả ra.

Không được đổ quả trực tiếp ra ngoài nền đất.

Hình 5.2.33: Đổ quả ra ngoài nền đất

Khi gom quả, đổ quả phải nhẹ nhàng, tránh va đập mạnh vào quả làm cho quả nứt, dập hoặc làm tổn thương một vùng thịt quả, chất lượng quả kém.

4. Che mát

Cần phải che mát cho đống Bơ để tránh ánh nắng chiếu trực tiếp lên quả làm cho quả bị mất nước nhiều, quả bị cháy nắng và nhanh héo, chất lượng quả kém.

Hình 5.2.34: Quả bị cháy nắng

- Dùng bạt dày, mềm để che quả.

Hình 5.2.35: Che quả

Có thể tận dụng bóng mát của cây hoặc dùng các loại lá cây sẵn có trong vườn như lá chuối, lá dừa…để che quả. Nên che kín đống quả.

5. Đóng bao và vận chuyển.

* Đóng bao:

Để đảm bảo chất lượng quả, công việc này cần ít nhất 2 người cùng thực hiện, 1 người mở miệng bao, người còn lại nhặt quả cho vào bao.

Khi cho quả vào bao, phải cúi người đưa quả sát đến vị trí cần đặt rồi mới buông tay, đặt quả nhẹ nhàng. Không được ném quả từ trên miệng bao xuống.

Hình 5.2.36: Đóng bao

Khi đóng bao nên phân loại quả sơ bộ. Để riêng quả bị dập, nứt, trầy xước, cọ xát do gió, cháy nắng, sâu bệnh hại, dị dạng và không có cuống.

Hình 5.2.37: Quả không đạt tiêu chuẩn

* Vận chuyển:

- Nếu số lượng quả ít ta có thể vận chuyển thủ công như mang, vát, gánh gùi...

Hình 5.2.38: Gùi quả

- Hoặc chuyên chở bằng xe máy, xe bán tải.

Hình 5.2.39: Chở bằng xe bán tải

- Với số lượng lớn nên dùng các loại xe vận tải để chở quả.

Hình 5.2.40: Chở quả bằng xe tải lớn

Vận chuyển quả cần phải kịp thời tránh để quả quá lâu ở ngoài vườn, điều kiện bảo quản không đảm bảo quả dễ bị giảm chất lượng. Song phải chạy với tốc độ chậm, di chuyển nhẹ nhàng qua những nơi đường dốc, đường xấu, để trách làm tổn thương quả.

B. **Câu hỏi và bài tập thực hành**

Anh (chị) hãy chọn câu đúng nhất để trả lời câu hỏi hoặc điền vào các chỗ chấm.

1. Các câu hỏi

1.1. Khi đi thu hái Bơ cần mang theo các dụng cụ …

a. kéo, túi đựng quả.

b. sào có gắn vợt, kéo, túi đựng quả, kính bảo hộ

c. sào có gắn vợt, kéo, túi đựng quả, kính bảo hộ, sọt đựng quả, thang

1.2. Khi hái Bơ …

a. nên chừa lại cuống quả

b. không nên chừa lại cuống quả

1.3. Phần cuống quả chừa lại ….

a. dài 4-5mm là thích hợp nhất

b. dài 9-10mm bảo vệ quả tốt nhất

c. càng dài càng tốt.

1.4. Thu hái những quả Bơ trên cành cao bằng cách …

a. trải bạt quanh gốc và rung cây cho quả rụng xuống bạt

b. trải bạt quanh gốc và dùng sào hái cho quả rơi vào bạt

c. leo lên cây Dùng hai tay bứt quả cho vào túi đựng quả.

d. dùng sào có vợt và có gắn mấu để cắt cuống quả rơi vào trong vợt.

1.5. Ta thu quả Bơ khi quả đang già, vỏ quả và thịt quả cứng nên không cần nhẹ nhàng cẩn thận khi gom quả.

a. Đúng b. Sai

1.6. Nên gom quả trực tiếp trên nền đất ở nơi có bóng mát?

a. Đúng b. Sai

1.7. Có thể che mát cho đống Bơ bằng…

a. bạt che

b. lá cây

c. cả a, b đều đúng

2. Các bài thực hành

2.1. Bài thực hành số 5.2.1

Thu hái Bơ

2.2. Bài thực hành số 5.2.2

Gom quả và bảo quản quả

C. Ghi nhớ:

- Không rung lắc cành cho quả rụng.
- Không bứt quả làm mất cuống.
- Không ném quả, để tiếp xúc với đất.
- Dụng cụ và túi đựng quả sạch sẽ.
- Túi đựng quả đủ dày, bền mềm.

Bài 3: PHÂN LOẠI VÀ BẢO QUẢN

Mã bài: MĐ03-03

Mục tiêu:

- Xác định được các tiêu chí phân loại quả Bơ;

- Phân loại được quả Bơ theo các tiêu chí cụ thể.

- Thực hiện việc bảo quả Bơ đảm bảo chất lượng quả.

A. Nội dung chi tiết:

1. Phân loại

1.1. Xác định tiêu chuẩn phân loại

Căn cứ vào đặc điểm của các giống Bơ trong nước và thị hiếu của người tiêu dùng, người ta đánh giá chất lượng quả Bơ căn cứ vào các tiêu chuẩn sau đây: hình dạng, kích cỡ quả, độ sạch quả, màu vỏ quả khi già chín, độ dày vỏ quả, sâu bệnh trên quả, tổn thương cơ học, cuống quả, độ già tối thiểu, hạt đóng chặt với thịt quả, màu sắc thịt quả.

* Hình dạng, kích cỡ
- Có dạng hình quả lê
- Thuôn đều hai đầu
- Hơi tròn đến tròn
- 250 - 400 g/quả

Hình 5.3.1: Dạng quả lê thuôn đều, hơn tròn

- Dạng quả lê với kích thước trung bình rất phù hợp trong thương mại.

Hình 5.3.2: Quả Kích thước trung bình

- Không sử dụng dạng quả có thắt cổ chai rõ, quả dài hoặc cong, không đối xứng.

Hình 5.3.3: Quả dài và cong

Hình 5.3.4: Quả có dạng thắt cổ chai

* Độ sạch quả: Vỏ quả không bị ướt, không dính bùn, đất, không nhiễm các mùi lạ.

Hình 5.3.5: Quả đạt tiêu chuẩn, hợp vệ sinh

* Màu vỏ quả khi già chín:

- Xanh, phớt tím, tím.

- Vỏ quả già chuyển sang màu tím giúp dễ nhận biết quả đã già, giúp cho thu hoạch đúng độ già, bảo đảm chất lượng bên trong của quả.

Hình 5.3.6: Quả già trên cây

* Độ dày vỏ quả:

Vỏ quả dày, cứng, bảo vệ thịt quả ít bị dập khi thu hoạch, vận chuyển. Tuy nhiên, khi chín vỏ quả phải dễ bóc khỏi thịt quả.

Hình 5.3.7: Vỏ quả dày, dễ bóc

* Sâu bệnh:

Quả không bị sâu, bệnh trên vỏ quả cũng như trong thịt quả.

Hình 5.3.8: Quả bị bệnh trên vỏ

* Tổn thương cơ học:

Vỏ quả không có vết dập, trầy xước hoặc vết thương do cọ xát trên cây.

Hình 5.3.9: Quả bị tổn thương

* Cuống quả:

Quả Bơ sau khi thu hoạch bắt buộc phải còn cuống quả với độ dài 4 - 5mm. Việc giữ cuống quả hạn chế được bệnh thối đầu quả thường xảy ra trong khi bảo quản, do nóng và ẩm độ không khí cao.

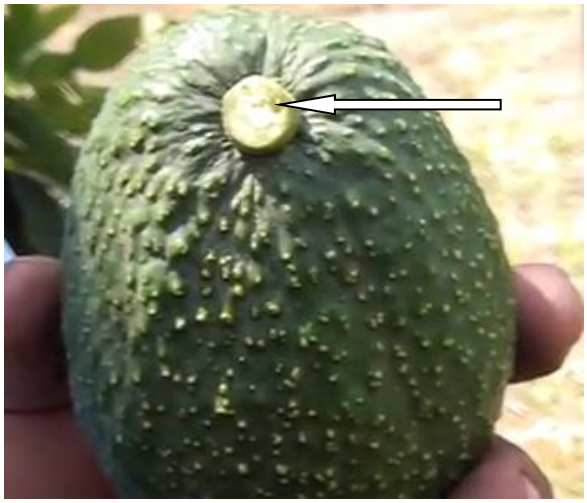

Hình 5.3.10: Quả bơ có cuống 4-5mm

* Độ già tối thiểu:

Khi thu hoạch quả phải đạt độ già tối thiểu xác định bằng phương pháp cắt thử một vài quả mẫu.

Quả cắt thử đạt độ già tối thiểu: thịt quả màu vàng, vỏ hạt và vỏ trong thịt quả ngả sang màu nâu nhạt. Hạt gắn chặt thịt quả nhưng dễ tách khỏi thịt quả.

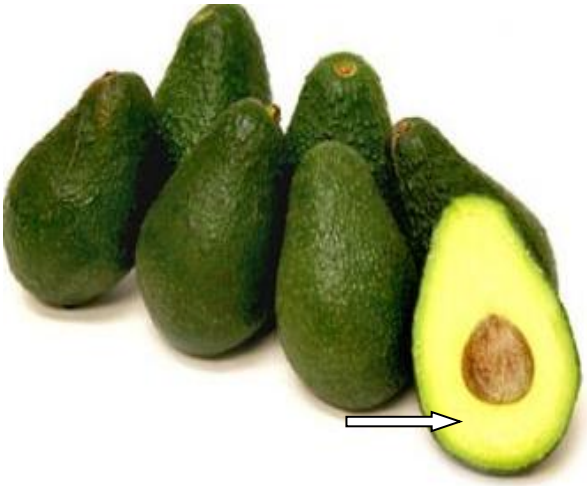

Hình 5.3.11: Quả già

* Hạt đóng chặt với thịt quả:

Giúp cho thịt quả không bị dập trong quá trình thu hoạch, vận chuyển. Tuy nhiên, hạt và vỏ quả phải dễ tách rời khỏi thịt quả, mặt trong thịt quả ở khoang chứa hạt không bị dính màng trong của thịt quả. Phần thịt ăn được không dính vỏ hạt.

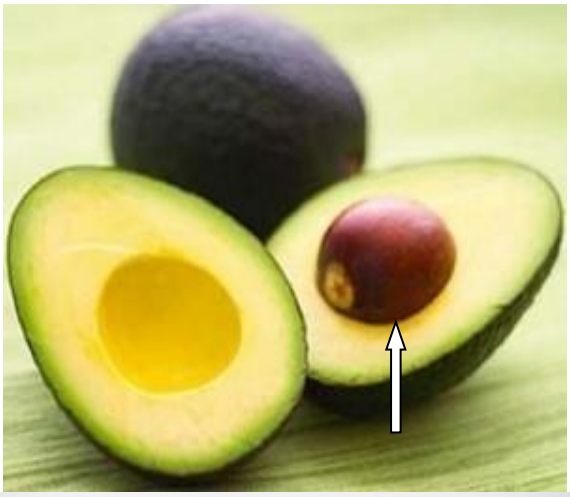

Hình 5.3.12: Hạt đóng chặt với thịt quả

* Thịt quả:

Màu vàng kem đến vàng sẫm, khô, chắc, béo đến rất béo, không xơ.

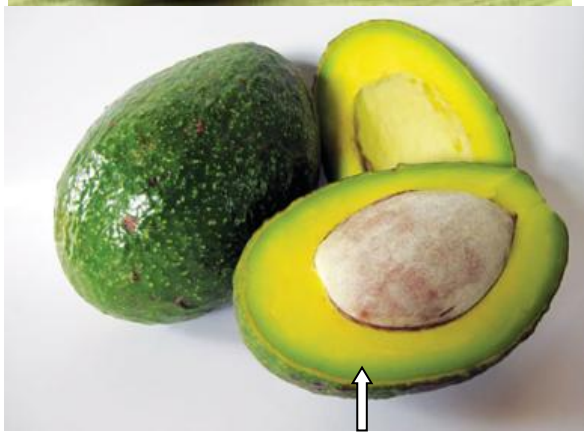

Hình 5.3.13: Thịt quả màu vàng, khô chắc

1.2. Chuẩn bị dụng cụ

Công việc phân loại cần phải chuẩn bị các dụng cụ sau:

- Giỏ đan bằng kim loại, mây, tre, giỏ nhựa có lót carton dưới đáy và xung quanh.
- Các tấm bạt dùng để trải lót và phủ che mưa, nắng.

1.3. Phân loại

Căn cứ vào tiêu chuẩn phân loại, ta chọn những quả đảm bảo đạt tiêu chuẩn.

Tuy nhiên, cần phải để riêng từng loại quả theo kích thước, kiểu quả, chất lượng quả…

- Chọn những quả cùng cây, có cùng kích thước, kiểu quả và chất lượng quả. Để riêng theo từng loại.
- Không nhập chung quả từ các cây khác nhau.

- Không nhập chung các lô quả đã phân loại lại với nhau.

Ở các nước chuyên sản xuất Bơ, người ta phân loại Bơ trong phân xưởng, theo dây chuyền công nghệ, gồm các bước sau:

- Đổ quả vào bể chứa quả: đổ các sọt quả vào bể chứa quả một cách nhẹ nhàng.

Hình 5.3.14: Đổ quả vào bể chứa

- Quả được chuyển từ bể chứa quả lên băng chuyền tự động, nhận quả và chuyển quả đi.

Hình 5.3.15: Băng chuyền quả

- Sau đó quả được chuyển đến bàn phân loại: tại đây có các công nhân sẽ nhặt những quả không đảm bảo tiêu chuẩn ra khỏi băng chuyền và cho vào hệ thống chuyền khác.

Hình 5.3.16: Nhặt quả không đủ tiêu chuẩn

- Những quả đạt tiêu chuẩn được chuyển tiếp đến bộ phận dán nhãn mác

Hình 5.3.17: Dán mác trên quả

- Đóng gói: Quả chạy trên băng chuyền có đặt sẵn tấm đáy carton. Quả được công nhân sắp xếp lại cho đúng vị trí, mỗi tấm đáy carton chứa được khoảng 20 quả. Đưa cả tấm carton có quả vào thùng và đóng chặt nắp thùng.

Hình 5.3.18: Sắp xếp quả và đóng thùng

2. Bảo quản

2.1. Lau sạch quả

- Dùng khăn lau sạch từng quả.

- Vỏ quả phải sáng, sạch, không bị ướt, không dính bùn, đất, không nhiễm các mùi lạ.

Hình 5.3.19: Lau quả

2.2. Sắp xếp quả và đóng gói .

Có thể dùng 1 trong số các dụng cụ sau để đựng quả

- Sọt nhựa: sọt chuyên dụng để đựng các loại quả, vừa bảo vệ tốt cho quả vừa thoáng mát.

Hình 5.3.20: Sọt nhựa

- Thùng carton: thùng làm bằng carton, chuyên dùng đựng quả. Thùng thoáng mát bảo vệ quả rất tốt.

Hình 5.3.21: Thùng carton

- Túi lưới nhỏ để đựng quả: túi làm bằng nhựa dưới dạng lưới, có thể chứa được 1-2 kg quả.

Hình 5.3.22:Túi lưới nhỏ

Trong sản xuất, người ta thường dùng thùng carton để đựng quả bơ. Loại thùng này vừa cứng, thoáng mát nên giữ quả tốt hơn.

** Các bước đóng gói thùng carton*

- Lót Carton dưới đáy thùng

Hình 5.3.23: Lót carton dưới đáy thùng

- Xếp quả theo phân loại, theo từng lớp so le, đầu cuống quay về cùng một hướng cho đến khi đầy thùng.

Hình 5.3.24: Xếp quả vào thùng

- Đóng chặt nắp thùng.

** Đối với các loại thùng khác*

- Lót Carton vào thùng đựng quả cả dưới đáy lẫn bên hông.

- Xếp quả theo phân loại, theo từng lớp so le, đầu cuống quay về cùng một hướng.

- Lót rơm dày tầng giữa giỏ.

- Phủ rơm mặt trên giỏ.

- Phủ tấm đậy và buộc cố định tấm đậy

2.3. Cân trọng lượng, dán nhãn mác

** Cân trọng lượng*

Khi đóng gói xong, các thùng Bơ được đưa vào cân trọng lượng.

Trọng lượng tính trên thùng Bơ phải là trọng lượng tinh của thùng, nghĩa là trọng lượng của chính các quả bơ trong thùng.

Cách tính như sau: ta lấy trọng lượng cả thùng trừ đi trọng lượng của các vật liệu đi kèm (như vỏ thùng, rơm …)

* Dán nhãn mác:

- Dán nhãn mác của cơ sở sản xuất vào thùng

- Ghi số kilôgam trọng lượng tinh của thùng

- Ngày sản xuất hoặc đóng gói

- Hạn sử dụng

2.4. Lưu trữ.

Trong thực tế sản xuất, thời gian lưu trữ của quả Bơ không dài. Do vậy khi đóng gói xong, vận chuyển đến nơi tiêu thụ ngay là tốt nhất.

Trong quá trình vận chuyển tránh dừng xe ở ngoài trời nắng hoặc mưa.

B. **Câu hỏi và bài tập thực hành**

1. Các câu hỏi

Anh (chị) hãy chọn câu đúng nhất để trả lời câu hỏi hoặc điền vào các chỗ chấm.

1.1. Quả Bơ được ưa chuộng trên thị trường có các đặc điểm sau đây …

a. có dạng hình quả lê

b. thuôn đều hai đầu, hơi tròn đến tròn.

c. có trọng lượng 250 - 400 g/quả

d. Cả a, b,c đều đúng

1.2. Quả bơ có dạng quả dài chất lượng quả tốt hơn.

a. Đúng b. Sai

1.3. Tiêu chuẩn bên ngoài của quả bơ có chất lượng tốt là .

a. Vỏ quả không bị ướt, không dính bùn, đất, không nhiễm các mùi lạ.

b. Vỏ quả dày, cứng.

c. Quả không bị sâu, bệnh trên vỏ quả.

d. Cả a, b,c đều đúng

1.4. Tiêu chuẩn bên trong của quả bơ có chất lượng tốt là ?

a. Thịt quả màu vàng

b. Thịt quả khô, chắc

c. Thịt quả không có xơ.

d. Cả a, b,c đều đúng

1.5. Nên chọn các giống Bơ có đặc điểm sau để trồng.

a. Hạt không gắn chặt với thịt quả

b. Hạt gắn chặt thịt quả nhưng dễ tách khỏi thịt quả.

c. Vỏ quả mỏng

d. Cả a, b,c đều đúng

1.6. Khi phân loại nên nhập chung các lô quả đã phân loại lại với nhau?

a. Đúng b. Sai

1.7. Nên xếp quả Bơ vào thùng theo 1 chiều nhất định

a. Đúng b. Sai

2. Các bài thực hành

2.1. Bài thực hành số 5.3.1

Phân loại quả Bơ

2.2. Bài thực hành số 5.3.2

Xếp quả và đóng gói

C. Ghi nhớ:

- Để riêng quả của từng cây
- Xếp quả theo 1 chiều
- Đóng chặt nắp thùng

Bài 4: TIÊU THỤ SẢN PHẨM

Mã bài: MĐ05-04

Mục tiêu:

- Tìm được người thu mua quả Bơ hoặc thị trường để bán quả Bơ;

- Thương thảo được hợp đồng mua bán Bơ;

- Ký được hợp đồng mua bán Bơ.

A. Nội dung chi tiết:

1. Tìm đối tác.

Đối tác là người đại diện pháp nhân của một đơn vị, hoặc một cá thể bàn bạc chuyện làm ăn với ta .

Cụ thể là khi bạn bàn bạc để ký hợp đồng với một đơn vị nào đó , đơn vị đó là đối tác làm ăn của bạn và ngược lại .

Ta có thể tìm đối tác thông qua các nguồn thông tin sau:

- Nguồn thông tin từ: báo, tạp chí, văn bản, tài liệu từ các hiệp hội, cơ sở sản xuất Bơ.

- Nguồn thông tin từ khách hàng: nhu cầu đặt hàng của khách hàng, thông tin từ các cơ sở, công ty bạn, đối thủ cạnh tranh…

* Thu thập thông tin từ khách hàng trực tiếp:

- Đối tượng: các cơ sở mua, bán Bơ

- Tìm hiểu địa chỉ:

+ Tìm hiểu qua cơ quan chức năng liên quan: phòng Nông Lâm nghiệp, trạm khuyến nông...

+ Tìm hiểu qua các phương tiện thông tin đại chúng như báo, đài phát thanh, truyền hình, internet,...

+ Tìm hiểu từ các nguồn thông tin khác: bạn bè, người thân.

- Chọn địa chỉ khảo sát.

+ Địa chỉ được chọn phải phân đều cho các vùng.

+ Chú ý các đại lý uy tín, lâu năm.

- Khảo sát:

+ Khảo sát trực tiếp.

+ Khảo sát gián tiếp thông qua người thân bạn bè.

+ Khảo sát qua điện thoại.

* Xác định giá cả bình quân, chọn thị trường tiêu thụ

- Xác định giá cả bình quân: tổng hợp giá cả khảo sát và tính bình quân

- Chọn thị trường tiêu thụ và liên hệ đặt vấn đề tiêu thụ sản phẩm.

2. Chuẩn bị hợp đồng

* Các căn cứ để soạn thảo hợp đồng:

- Theo pháp luật qui định của nhà nước

- Theo thỏa thuận của 2 bên

- Theo tình hình thực tế.

* Chuẩn bị nội dung hợp đồng

- Số lượng mua bán.

- Tiêu chuẩn sản phẩm.

- Thời gian và địa chỉ giao nhận, phương tiện vận chuyển, công bốc xếp.

- Giá cả, phương thức và thời gian thanh toán.

- Sự ràng buộc về nghĩa vụ thực hiện và trách nhiệm về mặt pháp lí đối với mỗi bên.

Ví dụ: Mẫu hợp đồng mua bán nông sản tham khảo:

Đơn vị hợp đồng: **CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

..... **Độc Lập - Tự Do - Hạnh Phúc**

Số: .....

HỢP ĐỒNG MUA BÁN NÔNG SẢN

Hôm nay, ngày … tháng … năm …, tại .... Chúng tôi gồm có:

BÊN A: (BÊN MUA)

- Ông (Bà) : …… Chức vụ: ……
- Địa chỉ: ……
- Điện thoại : …….. Fax: …….
- Mã số thuế: ……
- Tài khoản số : …… Tại Ngân hàng …….

BÊN B: (BÊN BÁN)

- Ông (Bà):……..
- Địa chỉ: ……
- Điện thoại: ……
- Tài khoản số: ……. Tại Ngân hàng ……

Sau khi thỏa thuận, Bên A đồng ý mua của Bên B số lượng và tiêu chuẩn sản phẩm nông sản như sau:

Điều 1: Nội dung hợp đồng:

- Số lượng: 20 tấn quả Bơ.
- Đơn giá: 8.000 đồng/kg.
- Tổng giá trị hợp đồng: **160.000.000đồng**

(Bằng chữ: Một trăm, sáu mươi triệu đồng chẵn)

- Thời gian giao hàng: Từ ngày …….đến ngày …….

<u>Điều 2:</u> Qui cách, chất lượng

- Quả có dạng hình quả lê, thuôn đều hai đầu, hơi tròn đến tròn
- Trọng lượng quả từ 250 - 400g/quả.
- Quả có cuống quả, với độ dài 4 - 5mm.
- Quả sạch, không dính bùn, đất, không nhiễm các mùi lạ. Quả không có vết dập, trầy xước hoặc vết thương do cọ xát trên cây, không bị sâu, bệnh hoặc dị dạng.
- Thịt quả màu vàng kem đến vàng sẫm, khô, chắc, không xơ.

<u>Điều 3</u>: Địa điểm giao nhận, vận chuyển và bốc xếp:

- Địa điểm giao nhận: Hàng được giao nhận tại địa chỉ của Bên B.

- Bên A chịu trách nhiệm vận chuyển, bốc xuống.
- Bên B chịu trách nhiệm bốc xếp lên xe.

<u>Điều 4</u>: Phương thức giao nhận:

- Bên A sẽ thông báo trước cho Bên B, 10 ngày để chuẩn bị.
- Bên A cử cán bộ kỹ thuật phối hợp cùng Bên B kiểm tra số lượng và đánh giá chất lượng, lập biên bản giao nhận để làm cơ sở cho việc thanh toán.

<u>Điều 5</u>: Phương thức tạm ứng, thanh toán:

- Phương thức thanh toán: bằng tiền mặt (hoặc chuyển khoản).
- Bên A thanh toán cho Bên B thành 2 đợt:

+ Đợt 1: Khi hai bên đã ký kết hợp đồng Bên A đồng ý cho bên B tạm ứng 30% giá trị hợp đồng.

+ Đợt 2: Khi Bên B giao đủ hàng, đảm bảo chất lượng cho Bên A và được nghiệm thu. Bên A thanh toán hết toàn bộ số tiền còn lại cho Bên B.

<u>Điều 6</u>: Điều khoản chung

Các bên cam kết thực hiện tốt các điều khoản đã ghi trong hợp đồng. Trong quá trình thực hiện nếu có gì trở ngại vướng mắc, hai bên cùng gặp nhau bàn bạc tháo gỡ. Các ý kiến thống nhất sau khi bàn bạc được lập thành phụ lục hợp đồng. Không được đơn phương hủy bỏ hợp đồng. Bên nào làm sai bên ấy phải đền bù

thiệt hại cho bên kia và hoàn toàn chịu trách nhiệm theo quy định của pháp luật hiện hành.

Hợp đồng có giá trị kể từ ngày ký đến hết ngày 30/10/2013.

Hợp đồng được lập thành 04 bản có nội dung và giá trị như nhau, mỗi bên giữ 02 bản.

ĐẠI DIỆN BÊN A ĐẠI DIỆN BÊN B

XÁC NHẬN CỦA CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG

3. Thỏa thuận điều khoản hợp đồng

Sau khi đọc và hiểu rõ về các quyền lợi và nghĩa vụ của mình trong hợp đồng, nếu cần thỏa thuận thêm những vấn đề về quyền lợi và nghĩa vụ trong bản hợp đồng, người trồng Bơ có quyền nêu lên các yêu cầu của mình về giá bán, tiêu chuẩn chất lượng sản phẩm, thời hạn trả giao tiền… Bên B cần nêu ra căn cứ để đề nghị bên A xem xét. Nếu Hai bên đi đến thống nhất từng ý trong từng điều khoản hợp đồng thì việc thỏa thuận hợp đồng hoàn tất.

Việc thoả thuận các điều khoản hợp đồng có thể thông qua điện thoại hoặc trực tiếp gặp gỡ trao đổi.

Sau cùng là thống nhất được thời gian ký hợp đồng với đối tác.

4. Ký hợp đồng

Trước khi ký kết hợp đồng, người trồng Bơ cần phải đọc lại toàn bộ hợp đồng một cách kĩ lưỡng, đặc biệt là những điều khoản đã trao đổi và thỏa thuận có được điều chỉnh lại theo đúng thỏa thuận ban đầu của hai bên chưa. Nếu cần phải xác nhận lại thì tiếp tục trao đổi, cho đến khi chúng ta hoàn toàn nhất trí với hợp đồng thì tiến hành ký kết hợp đồng.

Bên bán ký và ghi rõ họ, tên vào vị trí của bên B

Bên mua ký và ghi rõ họ, tên vào vị trí của bên A

5. Thực hiện hợp đồng

* Đối với bên bán (Bên giao hàng)

- Kiểm tra lô hàng

Đến thời hạn giao hàng, Bên B có trách nhiệm kiểm tra lô hàng chuẩn bị giao theo đúng các yêu cầu về tiêu chuẩn sản phẩm đã thống nhất trong hợp đồng.

- Bốc xếp lên xe: khi bốc xếp các thùng Bơ lên xe phải hết sức cẩn thận, xếp đều các thùng lên nhau, tránh để chông chênh khi di chuyển dễ bị ngã chồng lên nhau gây dập nát quả.

Phải kiểm tra về số lượng một cách chính xác, tránh nhầm lẫn giao thừa hoặc thiếu.

Phải kiểm tra lại cho đến khi hoàn toàn chắc chắn đủ về số lượng và đảm bảo chất lượng sản phẩm thì mới cho xe di chuyển.

- Giao hàng đúng thời gian, địa điểm.

- Yêu cầu bên mua ký và giấy giao nhận hàng

* Đối với bên mua (Bên nhận hàng)

- Kiểm tra số lượng và tiêu chuẩn sản phẩm

- Thanh toán đủ số tiền, đúng thời gian quy định

- Ký vào giấy giao nhận hàng.

- Yêu cầu bên bán ký vào giấy giao nhận hàng.

Giấy giao nhận phải sao làm 2 bản mỗi bên được giữa một bản

Mẫu biên bản giao nhận hàng tham khảo

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc Lập - Tự Do - Hạnh Phúc

BIÊN BẢN GIAO NHẬN HÀNG NÔNG SẢN

Hôm nay, ngày tháng năm 20 , gồm có:

A- BÊN MUA: Cơ sơ thu mua Bơ
- Ông: Nguyễn Văn X
- Chức vụ: …….
- Địa chỉ:……..; Điện thoại: ……..

B- BÊN BÁN: Cơ sở trồng Bơ
- Ông/Bà: Nguyễn Văn Y
- Chức vụ: …….
- Địa chỉ:……..; Điện thoại: ……..

C- NỘI DUNG:

1. Bên bán đã giao cho bên mua:

* Số lượng hàng: ……tấn Bơ

* Tiêu chuẩn quả Bơ:

- Quả có dạng hình quả lê, thuôn đều hai đầu, hơi tròn đến tròn
- Trọng lượng quả từ 250 - 400g/quả.
- Quả phải có cuống quả với độ dài 4 - 5mm.
- Quả sạch, không dính bùn, đất, không nhiễm các mùi lạ. Quả không có vết dập, trầy xước hoặc vết thương do cọ xát trên cây, không bị sâu, bệnh hoặc dị dạng.
- Thịt quả màu vàng kem đến vàng sẫm, khô, chắc, không xơ.

2. Bên mua

Đã giao cho bên bán số tiền: ……..đồng

(Viết bằng chữ: ……)

3. Cam kết hai bên

Hai bên đã giao và nhận đúng số hàng và số tiền như đã ghi ở bên trên.

ĐẠI DIỆN BÊN BÁN	ĐẠI DIỆN BÊN MUA
Ký, ghi rõ họ tên	Ký, ghi rõ họ tên

6. Thanh lý hợp đồng.

* Nội dung cơ bản của việc thanh lý hợp đồng

- Tiến hành tại thời điểm mà nghĩa vụ của các bên tham gia ký kết hợp đồng đã được thực hiện xong. Mỗi bên đều muốn giải quyết vấn đề còn tồn tại và thoát ra khỏi sự ràng buột đối với nhau về mặt pháp lý.

- Để thanh lý hợp đồng phải nắm được, giải thích được các nội dung chi tiết trong hợp đồng. Phải nêu được các bước thực hiện để xúc tiến thanh lý một hợp đồng mua bán nông sản.

* Các bước thực hiện thanh lí hợp đồng mua bán nông sản

Bước 1: Chuẩn bị tài liệu hợp đồng đã ký

- Chuẩn bị hợp đồng đã ký.
- Tài liệu liên quan khác (hóa đơn, chứng từ, giấy giao nhận hàng...)

Bước 2: Thống nhất với khách hàng thời gian và địa điểm thanh lý.

- Liên lạc trực tiếp hoặc qua điện thoại.
- Địa điểm: tại địa chỉ của một trong 2 bên.

Bước 3: Chuẩn bị nhân lực và phương tiện đi lại

- Người trực tiếp ký kết hợp đồng hoặc ủy quyền cho người đại diện.
- Kế toán hoặc người thu ngân.
- Phương tiện đi lại: có thể là ô tô, xe máy, xe đạp, đi bộ,…tùy theo đặc điểm của mỗi địa phương.

Bước 4: Thanh lí hợp đồng

- Nhắc lại nội dung chính trong hợp đồng.
- Kết quả thực hiện theo quy định trong hợp đồng của mỗi bên.
- Các bên giải quyết hết các vấn đề còn tồn tại của mỗi bên, căn cứ vào nghĩa vụ thực hiện đã qui định trong hợp đồng

- Các bên ký phải thanh lý hợp đồng và thoát khỏi sự ràng buộc với nhau về mặt pháp lý.

Bản mẫu thanh lý hợp đồng dùng để tham khảo:

Đơn vị hợp đồng: **CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

..... **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

BIÊN BẢN THANH LÝ HỢP ĐỒNG

- Căn cứ vào hợp đồng số:.....,ngày.....tháng.....năm....., về việc.....
……
- Căn cứ vào biên bản giao nhận ngày.....tháng.....năm 200.....

Hôm nay, ngày..... tháng..... năm 200..., tại …….
chúng tôi gồm có:

I. ĐẠI DIỆN BÊN A:

1- Ông: …….. Chức vụ:.....

2- Ông: …….. Chức vụ:.....

II. ĐẠI DIỆN BÊN B:

1- Ông: …….. Chức vụ:.....

2- Ông: …….. Chức vụ:.....

Hai bên cùng tiến hành thanh lý hợp đồng như sau:

A. Khối lượng và giá trị hợp đồng được giao nhận:

- Khối lượng: .....

- Giá trị:……(viết bằng chữ……)

B. Khối lượng và giá trị hợp đồng bên B đã thực hiện được:

- Khối lượng: .....

- Giá trị thực hiện: .....

- Yêu cầu kỹ thuật, chất lượng: .....

Tổng hợp đồng bên A thanh toán cho bên B Là: ..

C. Số tiền bên B đã ứng cuả bên A:

Ứng đợt 1: :…..…… (viết bằng chữ…….)

D. Trừ phần đã ứng trước, phần còn lại bên B được thanh toán:

- Số tiền còn lại bên A sẽ thanh toán lại cho bên B:……

(viết bằng chữ…….)

Thời hạn thanh toán vào ngày.... tháng... năm..... 200...

Hai bên nhất trí thanh lý hợp đồng số:....., ngày...tháng....năm....200...

Biên bản thanh lý hợp đồng được lập thành..... bản, mỗi bên giữ... bản.

ĐẠI DIỆN BÊN B **ĐẠI DIỆN BÊN A**

B. Câu hỏi và bài tập thực hành

1. Các câu hỏi

Anh (chị) hãy chọn câu đúng nhất để trả lời câu hỏi hoặc điền vào các chỗ chấm.

1.1. Có thể thu thập thông tin về khách hàng qua…

a. phương tiện thông tin: báo, đài, mạng…

b. các cơ sở mua, bán Bơ

c. bạn bè, người thân…

d. Cả a, b,c đều đúng

1.2. Đối tác là những cá nhân cùng bàn bạc chuyện làm ăn với ta.

a. Đúng b. Sai

1.3. Nội dung hợp đồng cần phải thể hiện được các điểm cơ bản sau …

a. số lượng mua bán và giá cả và tiêu chuẩn sản phẩm.

b. số lượng mua bán, giá cả, tiêu chuẩn sản phẩm, thời gian và địa chỉ giao nhận.

c. số lượng mua bán, giá cả, tiêu chuẩn sản phẩm, thời gian, địa chỉ giao nhận công bốc xếp, phương thức và thời gian thanh toán.

d. số lượng mua bán, giá cả, tiêu chuẩn sản phẩm, thời gian, địa chỉ giao nhận công bốc xếp, phương thức và thời gian thanh toán. Sự ràng buộc về nghĩa vụ thực hiện và trách nhiệm về mặt pháp lí đối với mỗi bên.

1.4. Căn cứ vào tiêu chuẩn sản phẩm, cả hai bên (bên A và bên B) có quyền đưa ra giá bán và giá mua để thoả thuận?

a. Đúng b. Sai

1.5. Căn cứ vào giá bán, bên bán có quyền đưa ra tiêu chuẩn về sản phẩm để hai bên cùng thoả thuận.

a. Đúng b. Sai

1.6. Có thể thanh lý hợp đồng khi nghĩa vụ của các bên tham gia ký kết hợp đồng chưa được thực hiện xong ?

a. Đúng b. Sai

1.7. Khi đã ký hợp đồng xong, bên bán không cần phải thực hiện đúng các điều khoản hợp đồng.

a. Đúng b. Sai

1.8. Khi đã ký hợp đồng xong nhưng giá Bơ trên thị trường tăng cao bên bán có quyền không giao đủ số hàng cho bên mua để bán ra ngoài với giá cao hơn.

a. Đúng b. Sai

1.9. Khi đã ký hợp đồng xong nhưng giá Bơ trên thị trường giảm mạnh, bên mua có quyền không nhận hàng nữa và thanh toán số tiền đúng số hàng đã nhận.

a. Đúng b. Sai

2. Các bài thực hành

2.1. Bài thực hành số 5.4.1

Soạn thảo và thỏa thuận hợp đồng mua bán quả Bơ.

2.2. Bài thực hành số 5.4.2

Soạn thảo 1 giấy giao nhận Bơ

2.3. Bài thực hành số 5.4.3

Thực hiện quy trình giao, nhận Bơ

2.4. Bài thực hành số 5.4.4

Soạn thảo bản thanh lý hợp đồng và thanh lý hợp đồng.

C. Ghi nhớ:

Hai bên đều phải có trách nhiệm thực hiện đúng những gì đã thống nhất trong các điều khoản của hợp đồng.

HƯỚNG DẪN GIẢNG DẠY MÔ ĐUN

I. Vị trí tính, chất của mô đun:

- Vị trí : Mô đun Thu hoạch, bảo quản và tiêu thụ sản phẩm là một mô đun chuyên môn nghề trong chương trình dạy nghề "Trồng cây Bơ" trình độ sơ cấp. Mô đun này nên học sau các mô đun Xây dựng kế hoạch trồng cây Bơ; Sản xuất cây bơ giống, Chuẩn bị trồng và trồng mới; Chăm sóc cây Bơ. Cũng có thể giảng dạy độc lập theo yêu cầu của người học.

- Tính chất: Mô đun Thu hoạch, bảo quản và tiêu thụ sản phẩm là mô đun bắt buộc của nghề "Trồng cây Bơ" trình độ sơ cấp. Trong mô đun sẽ tích hợp giữa kiến thức và kỹ năng thực hành nghề nghiệp. Mô đun này có thể tổ chức giảng dạy tại lớp học hoặc ngay tại vườn Bơ của hộ gia đình.

II. Mục tiêu mô đun:

Kiến thức:

- Trình bày kỹ thuật thu hái quả Bơ;
- Nêu được tiêu chuẩn phân loại và bảo quản quả Bơ.

Kỹ năng:

- Thu hái Bơ đúng kỹ thuật;
- Phân loại và bảo quản được Bơ;
- Tìm được người thu mua bơ hoặc thị trường để bán Bơ;
- Thương thảo được hợp đồng mua bán Bơ.

Thái độ:

- Tôn trọng đối tác;
- Bảo vệ môi trường, an toàn thực phẩm;
- An toàn lao động.

III. Nội dung chính của mô đun:

Mã bài	Tên bài	Loại bài dạy	Địa điểm	Thời gian			
				Tổng số	Lý thuyết	Thực hành	Kiểm tra
MĐ05-01	Bài 01: Xác định thời điểm thu hái quả Bơ	Tích hợp	Vườn Bơ	16	4	11	1

MĐ05-02	Bài 02: Thu hái	Tích hợp	Vườn Bơ	12	4	7	1
MĐ05-03	Bài 03: Phân loại và bảo quản	Tích hợp	Cơ sở thu mua hoặc Cơ sở sản xuất Bơ	16	4	11	1
MĐ05-04	Bài 04: Tiêu thụ sản phẩm	Tích hợp	Cơ sở thu mua hoặc Cơ sở sản xuất Bơ	20	4	15	1
Kiểm tra kết thúc mô đun				4			4
Cộng				**68**	**16**	**44**	**8**

* Ghi chú: *Kiểm tra tích hợp giữa lý thuyết và thực hành nên thời gian kiểm tra được tính trong tổng số giờ thực* hành.

IV. Hướng dẫn thực hiện bài tập thực hành

4.1. Bài 01: Xác định thời điểm thu hái quả Bơ

**** Bài thực hành số 1.1.1***

Nhận biết và mô tả quả Bơ già và quả Bơ non

- Nguồn lực cần thiết:

Sọt, dao, 10 cây bơ đang cho quả chuẩn bị thu hoạch

- Cách tổ chức thực hiện:

Bước 1:

+ Giáo viên gọi 3-5 học viên nêu các đặc điểm nhận biết quả Bơ già.

+ Gọi 3-5 học viên lên nhận biết 1 đặc điểm về quả Bơ già.

+ Các học viên còn lại quan sát và phát biểu ý kiến.

+ Giáo viên nhận xét.

Bước 2:

+ Giáo viên chia lớp thành nhiều nhóm, nhóm mỗi nhóm 5-6 học viên, giao cho mỗi nhóm 1 cây Bơ.

+ Giao nhiệm vụ cho nhóm: Nhận biết và đánh dấu quả Bơ già.

Bước 3:

+ Mỗi nhóm tổ chức nhận dụng cụ, phân công nhiệm vụ và thực hiện công việc.

Bước 4: Giáo viên nhận xét, rút kinh nghiệm và đánh giá kết quả của các nhóm.

- Thời gian cần thiết để thực hiện công việc: 7 giờ

- Địa điểm: Tại nhà hộ gia đình

-Tiêu chuẩn của sản phẩm: Nhận biết và phân biệt được quả Bơ già với quả Bơ non.

**** Bài thực hành số 1.1.2***

Lập bản theo dõi Bơ ra hoa và xác định thời điểm thu hái Bơ.

- Nguồn lực cần thiết: Giấy, bút, thước

- Cách tổ chức thực hiện:

Bước 1:

+ Giáo viên gọi 3 - 5 học viên lên đọc bảng theo dõi Bơ ra hoa, đậu quả.

+ Gọi 3 - 5 học viên nhắc lại thời điểm thích hợp để thu hoạch Bơ.

+ Các học viên lắng nghe, ghi chép và bổ sung ý kiến.

Bước 2:

+ Giáo viên chia lớp thành nhiều nhóm, nhóm mỗi nhóm 5-6 học viên.

+ Giao nhiệm vụ: lập bảng theo dõi thời gian Bơ ra hoa, đậu quả và xác định thời điểm thu hoạch.

Bước 3: Mỗi nhóm tổ chức nhận dụng cụ, phân công nhiệm vụ và thực hiện công việc.

Bước 4: Giáo viên nhận xét, rút kinh nghiệm và đánh giá kết quả của các nhóm.

- Thời gian cần thiết để thực hiện công việc: 4 giờ

- Địa điểm: Tại nhà hộ gia đình hoặc lớp học

- Tiêu chuẩn của sản phẩm:

+ Xác định được thời gian Bơ ra hoa đậu quả thông qua bảng

+ Lập được bảng theo dõi Bơ ra hoa, đậu quả

+ Xác định được thời điểm thu hái Bơ

4.2. Bài 02: Thu hái

**** Bài thực hành số 5.2.1:*** Thu hái Bơ

- Nguồn lực cần thiết: Sào có gắn vợt, kéo, túi đựng quả, kính bảo hộ, sọt đựng quả, thang, cây Bơ cho quả chuẩn bị thu hoạch. Mỗi nhóm có ít nhất 1 bộ dụng cụ trên và 1 cây Bơ.

- Cách tổ chức thực hiện:

Bước 1:

+ Giáo viên gọi 3 - 5 học viên nhắc lại kỹ thuật hái quả Bơ.

+ Gọi 3 - 5 học viên lên làm mẫu hái quả bằng kéo, bằng sào và dùng thang leo.

+ Giáo viên và các học viên còn lại quan sát cách làm, ghi chép.

+ Khi nhóm làm mẫu kết thúc, giáo viên và học viên cho nhận xét, rút kinh nghiệm.

Bước 2: Giáo viên chia lớp thành nhiều nhóm, nhóm mỗi nhóm 5-6 học viên, giao cho mỗi nhóm thu hái 1 cây Bơ

Bước 3: Mỗi nhóm tổ chức nhận dụng cụ, phân công nhiệm vụ và thực hiện công việc.

Bước 4: Giáo viên nhận xét, rút kinh nghiệm và đánh giá kết quả của các nhóm.

- Thời gian cần thiết để thực hiện công việc: 4 giờ

- Địa điểm: Tại vườn hộ gia đình hoặc cơ sở sản xuất Bơ

- Tiêu chuẩn của sản phẩm:

+ Hái đúng quả già

+ Quả được hái có cuống quả dài 4-5mm

**** Bài thực hành số 5.2.2:*** Gom quả và bảo quản quả

- Nguồn lực cần thiết: Túi đựng quả, Sọt, bao gai, bạt che, quả Bơ

- Cách tổ chức thực hiện:

Bước 1:

+ Giáo viên gọi 3 - 5 học viên lên làm mẫu mang quả và đổ quả ra sọt.

+ Giáo viên và các học viện còn lại quan sát cách làm.

+ Khi nhóm làm mẫu kết thúc, giáo viên và học viên cho nhận xét, rút kinh nghiệm.

Bước 2: Giáo viên chia lớp thành nhiều nhóm, nhóm mỗi nhóm 5-6 học viên, giao cho gom 2 – 3 tạ quả Bơ.

Bước 3: Mỗi nhóm tổ chức nhận dụng cụ, phân công nhiệm vụ và thực hiện công việc.

Bước 4: Giáo viên nhận xét, rút kinh nghiệm và đánh giá kết quả của các nhóm.

- Thời gian cần thiết để thực hiện công việc: 3 giờ

- Địa điểm: Tại vườn hộ gia đình hoặc cơ sở sản xuất Bơ

-Tiêu chuẩn của sản phẩm:

+ Không làm cho quả dập nứt hoặc tổn thương

+ Không để quả bị cháy nắng

4.3. Bài 03: Phân loại và bảo quản

**** Bài thực hành số 5.3.1:*** Phân loại quả Bơ

- Nguồn lực cần thiết: Sọt, bao, quả Bơ

- Cách tổ chức thực hiện: Bước 1:

+ Giáo viên gọi 3 - 5 học viên lên nhắc lại tiêu chuẩn quả Bơ.

+ Học viên còn lại quan sát, ghi chép và bổ sung ý kiến.

+ Gọi 3-5 học viên lên làm mẫu

+ Khi nhóm làm mẫu kết thúc, giáo viên và học viên cho nhận xét, rút kinh nghiệm.

Bước 2: Giáo viên chia lớp thành nhiều nhóm, nhóm mỗi nhóm 5-6 học viên, giao cho mỗi nhóm 3-5 tấn quả Bơ để phân loại.

Bước 3: Mỗi nhóm tổ chức nhận dụng cụ, phân công nhiệm vụ và thực hiện công việc.

Bước 4: Giáo viên nhận xét, rút kinh nghiệm và đánh giá kết quả của các nhóm.

- Thời gian cần thiết để thực hiện công việc: 4 giờ

- Địa điểm: Tại vườn hộ gia đình hoặc cơ sở sản xuất Bơ

- Tiêu chuẩn của sản phẩm:

+ Phân được các loại quả đạt tiêu chuẩn

+ Phân được các loại quả cùng cây

+ Để riêng các loại quả

**** Bài thực hành số 5.3.2***: Xếp quả và đóng gói

- Nguồn lực cần thiết: Sọt, thùng carton, quả Bơ

- Cách tổ chức thực hiện:

Bước 1:

+ Giáo viên gọi 3 - 5 học viên lên làm mẫu sắp xếp quả Bơ và thùng carton.

+ Học viên còn lại quan sát cách làm, ghi chép và cho nhận xét

+ Khi nhóm làm mẫu kết thúc, giáo viên và học viên cho nhận xét, rút kinh nghiệm.

Bước 2: Giáo viên chia lớp thành nhiều nhóm, nhóm mỗi nhóm 5-6 học viên, giao cho mỗi nhóm xếp 2-3 tấn quả Bơ vào thùng carton.

Bước 3: Mỗi nhóm tổ chức nhận dụng cụ, phân công nhiệm vụ và thực hiện công việc.

Bước 4: Giáo viên nhận xét, rút kinh nghiệm và đánh giá kết quả của các nhóm.

- Thời gian cần thiết để thực hiện công việc: 7giờ

- Địa điểm: Tại vườn hộ gia đình hoặc cơ sở sản xuất Bơ

- Tiêu chuẩn của sản phẩm:

+ Lót thùng carton đúng kỹ thuật

+ Xếp quả theo 1 chiều

+ Đóng chặt nắp thùng

4.4. Bài 04: Tiêu thụ sản phẩm

**** Bài thực hành số 5.4.1***: Soạn thảo và thỏa thuận hợp đồng mua bán quả Bơ.

- Nguồn lực cần thiết: Giấy, bút

- Cách tổ chức thực hiện:

Bước 1:

+ Giáo viên gọi 3 - 5 học viên lên nhắc lại những nội dung quan trong trong bản hợp đồng mua bán nông sản.

+ Các học viên còn lại quan lắng nghe, ghi chép và bổ sung ý kiến.

Bước 2: Giáo viên chia lớp thành nhiều nhóm, nhóm mỗi nhóm 5-6 học viên, giao cho mỗi nhóm soạn thảo 1 hợp đồng mua, bán Bơ.

Bước 3: Mỗi nhóm tổ chức nhận dụng cụ, phân công nhiệm vụ và thực hiện công việc.

Bước 4: Giáo viên nhận xét, rút kinh nghiệm và đánh giá kết quả của các nhóm.

- Thời gian cần thiết để thực hiện công việc: 4 giờ

- Địa điểm: Tại lớp học hoặc nhà hộ gia đình

- Tiêu chuẩn của sản phẩm:

+ Hợp đồng đảm bảo các nội dung: Số lượng mua bán, tiêu chuẩn sản phẩm, thời gian và địa chỉ giao nhận, phương tiện vận chuyển, công bốc xếp, giá cả, phương thức và thời gian thanh toán, sự ràng buộc về nghĩa vụ thực hiện và trách nhiệm về mặt pháp lí đối với mỗi bên.

+ Thống nhất và ký hợp đồng.

**** Bài thực hành số 5.4.2**:* Soạn thảo 1 giấy giao, nhận Bơ

- Nguồn lực cần thiết: Giấy, bút

- Cách tổ chức thực hiện:

Bước 1:

+ Giáo viên gọi 3 - 5 học viên lên nhắc lại những nội dung quan trong trong giấy giao nhận nông sản.

+ Các học viên còn lại quan lắng nghe, ghi chép và bổ sung ý kiến.

Bước 2: Giáo viên chia lớp thành nhiều nhóm, nhóm mỗi nhóm 5-6 học viên, giao cho mỗi nhóm soạn thảo 1 giấy giao nhận quả Bơ.

Bước 3: Mỗi nhóm tổ chức nhận dụng cụ, phân công nhiệm vụ và thực hiện công việc.

Bước 4: Giáo viên nhận xét, rút kinh nghiệm và đánh giá kết quả của các nhóm.

- Thời gian cần thiết để thực hiện công việc: 4 giờ

- Địa điểm: Tại lớp học hoặc nhà hộ gia đình

- Tiêu chuẩn của sản phẩm:

+ Hợp đồng rõ ràng các nội dung về số lượng, tiêu chuẩn sản phẩm, quy cách thùng

+ Thống nhất và ký bản giao nhận.

**** Bài thực hành số 5.4.3:*** Thực hiện quy trình giao, nhận Bơ

- Nguồn lực cần thiết: Giấy, bút, thùng bơ

- Cách tổ chức thực hiện:

Bước 1:

+ Giáo viên gọi 3 - 5 học viên lên nhắc quy trình giao nhận hàng nông sản

+ Các học viên còn lại quan lắng nghe, ghi chép và bổ sung ý kiến.

Bước 2:

Giáo viên chia lớp thành nhiều nhóm, nhóm mỗi nhóm 5-6 học viên, giao cho mỗi nhóm thực hiện việc giao, nhận hàng.

Bước 3: Mỗi nhóm tổ chức nhận dụng cụ, phân công nhiệm vụ và thực hiện công việc.

Bước 4: Giáo viên nhận xét, rút kinh nghiệm và đánh giá kết quả của các nhóm.

- Thời gian cần thiết để thực hiện công việc: 4 giờ

- Địa điểm: Tại vườn hộ gia đình hoặc cơ sở sản xuất Bơ

-Tiêu chuẩn của sản phẩm:

+ Bên giao: đúng giờ, đúng quy cách sản phẩm, chuẩn bị giấy giao nhận

+ Bên nhận: kiểm tra hàng, quy cách sản phẩm

+ Thống nhất và ký giấy giao, nhận.

+ Mỗi bên giữ lại 1 giấy giao, nhận.

**** Bài thực hành số 5.4.4:*** Soạn thảo bản thanh lý hợp đồng và thanh lý hợp đồng.

- Nguồn lực cần thiết: Giấy, bút

- Cách tổ chức thực hiện:

Bước 1:

+ Giáo viên gọi 3 - 5 học viên lên nhắc lại những nội dung quan trong trong bản thanh lý hợp đồng mua bán nông sản.

+ Các học vien còn lại quan lắng nghe, ghi chép và bổ sung ý kiến.

Bước 2: Giáo viên chia lớp thành nhiều nhóm, nhóm mỗi nhóm 5-6 học viên, giao cho mỗi nhóm soạn thảo 1 bản thanh lý hợp đồng mua, bán Bơ.

Bước 3: Mỗi nhóm tổ chức nhận dụng cụ, phân công nhiệm vụ và thực hiện công việc.

Bước 4: Giáo viên nhận xét, rút kinh nghiệm và đánh giá kết quả của các nhóm.

- Thời gian cần thiết để thực hiện công việc: 3 giờ
- Địa điểm: Tại lớp học hoặc nhà hộ gia đình
- Tiêu chuẩn của sản phẩm:

+ Hợp đồng đã thực hiện xong

+ Chuẩn bị đầy đủ các giấy tờ có liên quả

+ Thống nhất và ký thanh lý hợp đồng hợp đồng.

V. Yêu cầu về đánh giá kết quả học tập:

5.1. Bài 01: Xác định thời điểm thu hái quả Bơ

Bài tập lý thuyết:

Căn cứ vào đáp án bài tập trắc nghiệm sau đây để chấm điểm lý thuyết.

Câu hỏi	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7
Đáp án	b	b	a	c	c	d	c

Bài tập thực hành:

- Bài thực hành số 5.1.1

Nhận biết và mô tả quả Bơ già và quả Bơ non

Stt	Tiêu chí đánh giá	Cách thức đánh giá
1	Nêu được các đặc điểm của quả Bơ già	Kiểm tra
2	Nêu được các đặc điểm của quả Bơ non	Kiểm tra
3	Phân biệt được quả non và quả già	Theo dõi quá trình và Căn cứ vào sản phẩm

- Bài thực hành số 5.1.2

Lập bảng theo dõi Bơ ra hoa và xác định thời gian Bơ ra hoa, đậu quả tại 1 thời điểm xác định.

Stt	Tiêu chí đánh giá	Cách thức đánh giá
1	Lập được khung bảng theo dõi	Quan sát quá trình và căn cứ vào sản phẩm

2	Điền được các thông tin vào trong bảng	Quan sát quá trình và căn cứ vào sản phẩm
3	Đọc được bảng theo dõi	Căn cứ vào sản phẩm

5.2. Bài 02: Thu hái

Bài tập lý thuyết:

Căn cứ vào đáp án bài tập trắc nghiệm sau đây để chấm điểm lý thuyết.

Câu hỏi	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8
Đáp án	d	b	d	d	b	b	c	a

Bài tập thực hành:

- Bài thực hành số 5.2.1: Thu hái Bơ

Stt	Tiêu chí đánh giá	Cách thức đánh giá
1	Chuẩn bị đầy đủ dụng cụ thu hái	Kiểm tra các dụng cụ đã chuẩn bị
2	Chọn đúng quả già	Kiểm tra và quan sát quá trình thực hiện
3	Cắt cuống quả đúng tiêu chuẩn	Căn cứ vào sản phẩm
4	Sử dụng được sào hái quả	Quan sát quá trình thực hiện

- Bài thực hành số 5.2.2: Gom quả và bảo quản quả

Stt	Tiêu chí đánh giá	Cách thức đánh giá
1	Chọn địa điểm gom quả hợp lý	Kiểm tra địa điểm
2	Chuẩn bị đủ dụng cụ gom quả	Kiểm tra dụng cụ
3	Gom quả đúng thao tác	Quan sát quá trình thực hiện

4	Che quả đúng kỹ thuật	Quan sát quá trình thực hiện

5.3. Bài 03: Phân loại và bảo quản

Bài tập lý thuyết

Căn cứ vào đáp án bài tập trắc nghiệm sau đây để chấm điểm lý thuyết.

Câu hỏi	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7
Đáp án	c	a	a	d	b	b	a

Bài tập thực hành:

- Bài thực hành số 5.3.1: Phân loại quả Bơ

Stt	Tiêu chí đánh giá	Cách thức đánh giá
1	Nêu được các tiêu chuẩn phân loại quả Bơ	Kiểm tra
2	Loại được quả không đủ tiêu chuẩn	Theo dõi quá trình thực hiện vầ kiểm tra
3	Nhận biết được quả đạt tiêu chuẩn	Theo dõi quá trình thực hiện vầ kiểm tra
4	Nhận biết được quả cùng cây	Kiểm tra các thúng quả

- Bài thực hành số 5.3.2: Xếp quả và đóng gói

Stt	Tiêu chí đánh giá	Cách thức đánh giá
1	Chuẩn bị đủ dụng cụ hợp vệ sinh	Kiểm tra dụng cụ
2	Xếp quản đúng kỹ thuật	Kiểm tra và theo dõi quá trình thực hiện
3	Đóng thùng chặt	Căn cứ vào sản phẩm
4	Dán nhãn mác và ghi các thông tin đúng quy định	Kiểm tra và theo dõi quá trình thực hiện

5.4. Bài 04: Tiêu thụ sản phẩm

Bài tập lý thuyết:

Căn cứ vào đáp án bài tập trắc nghiệm sau đây để chấm điểm lý thuyết.

Câu hỏi	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9
Đáp án	d	a	d	a	a	b	b	b	b

Bài tập thực hành:

- Bài thực hành số 5.4.1: Soạn thảo và thỏa thuận hợp đồng mua bán quả Bơ.

Stt	Tiêu chí đánh giá	Cách thức đánh giá
1	Nội dung rõ ràng	Căn cứ vào sản phẩm
2	Hai bên thống nhất	Quan sát quá trình thực hiện
3	Có đủ chữ ký 2 bên	Căn cứ vào sản phẩm
4	Các thành viên tham gia tích cực	Quan sát quá trình thực hiện

- Bài thực hành số 5.4.2: Soạn thảo 1 giấy giao nhận Bơ

Stt	Tiêu chí đánh giá	Cách thức đánh giá
1	Nội dung rõ ràng	Căn cứ vào sản phẩm
2	Có ghi số lượng, tiêu chuẩn sản phẩm, quy cách thùng	Kiểm tra và theo dõi quá trình thực hiện
3	Có đủ chữ ký 2 bên	Căn cứ vào sản phẩm

- Bài thực hành số 5.4.3: Thực hiện quy trình giao, nhận Bơ

Stt	Tiêu chí đánh giá	Cách thức đánh giá
1	Đúng giờ	Quan sát quá trình thực

		hiện
2	Đúng quy cách sản phẩm	Kiểm tra và theo dõi quá trình thực hiện
3	Có mang theo giấy biên nhận	Căn cứ vào sản phẩm
4	Kiểm tra hàng trước khi nhận	Quan sát quá trình thực hiện
5	Hai bên ký vào giấy biên nhận	Căn cứ vào sản phẩm

- Bài thực hành số 5.4.2: Soạn thảo bản thanh lý hợp đồng và thanh lý hợp đồng.

Stt	Tiêu chí đánh giá	Cách thức đánh giá
1	Nội dung rõ ràng	Căn cứ vào sản phẩm
2	Hai bên thống nhất	Quan sát quá trình thực hiện
3	Có đủ chữ ký 2 bên	Căn cứ vào sản phẩm
4	Các thành viên tham gia tích cực	Quan sát quá trình thực hiện

VI. Tài liệu tham khảo

1. Kỹ thuật trồng chăm sóc Cây Bơ - Viện nghiên cứu nông lâm nghiệp Tây nguyên.

2. Nguyễn Văn Tuyến - Kỹ thuật trồng Chôm chôm, Bơ - NXB Thanh niên.

3. Kỹ thuật trồng Cây Bơ- Công ty một thành viên Đăkfarm.

4. Lâm Thị Bích Lệ - Bài giảng Cây Bơ - Đại học Tây Nguyên.

5. Hoàng Lâm Trịnh – Kỹ thuật trồng vườn rừng – Nhà xuất bản Thanh niên – 2013.

6. Kỹ thuật trồng Bơ – Trung tâm khuyến nông Lâm Đồng - 2010

DANH SÁCH BAN CHỦ NHIỆM XÂY DỰNG CHƯƠNG TRÌNH, BIÊN SOẠN GIÁO TRÌNH DẠY NGHỀ TRÌNH ĐỘ SƠ CẤP NGHỀ: TRỒNG CÂY BƠ

(Theo Quyết định số 726/Q Đ-BNN-TCCB ngày 05 tháng 04 năm 2013 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn)

1. Chủ nhiệm: Ông Trần Văn Chánh - Phó hiệu trưởng - Trường Trung học Lâm nghiệp Tây Nguyên.

2. Phó chủ nhiệm: Ông Nguyễn Văn Lân - Trưởng phòng Vụ Tổ chức cán bộ - Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

3. Thư ký: Ông Nguyễn Quốc Khánh - Trưởng bộ môn - Trường Trung học Lâm nghiệp Tây Nguyên.

4. Các ủy viên:

- Bà Phạm Thị Bích Liễu - Phó trưởng khoa - Trường Trung học Lâm nghiệp Tây Nguyên.

- Bà Lê Thị Nga - Giáo viên - Trường Trung học Lâm nghiệp Tây Nguyên.

- Ông Phan Duy Nghĩa - Giáo viên - Trường Cao đẳng Công nghệ và Kinh tế Bảo Lộc

- Ông Trịnh QuốcViệt - Giám đốc - Trung tâm Khuyến nông Gia Lai./.

DANH SÁCH HỘI ĐỒNG NGHIỆM THU
CHƯƠNG TRÌNH, GIÁO TRÌNH DẠY NGHỀ TRÌNH ĐỘ SƠ CẤP
NGHỀ: TRỒNG CÂY BƠ

(Theo quyết định số 1374/QĐ-BNN-TCCB
Ngày 17 tháng 6 năm 2013 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn)

1. Chủ tịch: Ông Lê Văn Định - Phó hiệu trưởng - Trường Cao đẳng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Nam Bộ

2. Thư ký: Bà Đào Thị Hương Lan - Phó phòng - Vụ Tổ chức cán bộ, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

3. Các ủy viên:

- Ông Phan Văn Hòa - Giáo viên - Trường Trung học Nông Lâm nghiệp Trung bộ.

- Ông Phan Quốc Hoàn - Giáo viên Trường Cao đẳng Công nghệ và Kinh tế Bảo Lộc.

- Ông Trần Hồng Sơn - Cơ sở sản xuất cây giống Sơn Lành Gia Lai./.